

گفتگوی صوفی - یهودی

تألیف:

دیانا لوبل

ترجمه و تحقیق:

حسین علی جعفری و آرش آبایی

سرشناسه	لوبل، دایانا Lobel, Diana
عنوان و نام پدیدآور	گفتگوی صوفی - یهودی / تألیف دیانا لوبل؛ ترجمه و تحقیق حسین علی جعفری و آرش آبابی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات حکمت و عرفان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۳۳۲ ص: مصور؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۳۲۳-۴۱-۹ ریال: ۷۰۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	عنوان اصلی: A Sufi-Jewish dialogue : philosophy and mysticism in Bahya Ibn Paquda's Duties of the heart, c. ۲۰۰۷.
موضوع	ابن باقودا، یحیی بن یوسف، قرن ۱۱ م. -- معلومات -- تصوف
موضوع	Bahya ben Joseph ibn Pakuda -- Knowledge -- Sufism
موضوع	ابن باقودا، یحیی بن یوسف، قرن ۱۱ م. الیهادیه الی فرائض القلوب
موضوع	اخلاق یهودی -- متون قدیمی تا ۱۸۰۰ م.
موضوع	۱۸۰۰ Jewish ethics -- Early works to
موضوع	یهودیت و اسلام
موضوع	Judaism -- Relations -- Islam
موضوع	تصوف
موضوع	Sufism
شناسه افزوده	علی جعفری، حسین، ۱۳۵۰ - آبابی، آرش، ۱۳۵۰ - مترجم
رده بندی کنگره	۱۲۸۷BJ
رده بندی دیویی	۳۶/۲۹۶
شماره کتابشناسی ملی	۵۶۸۶۱۹۳

عنوان اصلی این اثر چنین است:

A Sufi-Jewish Dialogue

Philosophy and Mysticism in Bahya ibn Paquda's "Duties of the Heart"

Diana Lobel

مؤلف: دیانا لوبل

ترجمه و تحقیق: حسین علی جعفری و آرش آبابی

ناشر: حکمت و عرفان

طرح جلد و صفحه‌آرایی: عباس فریدی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

چاپ و صحافی: آرزوی دیدار

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۲۳-۴۱-۹

انتشارات حکمت و عرفان

تهران، خیابان شهید مصطفی خمینی، کوچه شهید افشار، شهاب ۱، پلاک ۷

تلفن: ۰۲۱۴۳۴۴۶۶۷ و ۳۳۵۵۸۰۶۸

کلیه حقوق این اثر برای مترجمین و ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
درباره بحیا ابن پاقودا اندلسی و آثارش.....	۱۳
خدای یکتا.....	۳۵
دو احساس از یکتای استعاره‌ای (الواحد- المجازی).....	۴۳
یکتای شهودی (واحد- وهمی).....	۴۵
سخن درباره خداوند.....	۵۷
صفات الهی، زبان کتاب مقدس عبری تفسیر متون عهد عتیق.....	۵۷
رویکرد سعدیا در مورد تفسیر کتاب مقدس.....	۶۰
نتیجه گیری.....	۶۳
تعمق در خلقت (اعتبار).....	۶۷
مبحث طراحی جهان.....	۶۸
زنجیره ادبی: تئودوروس، عثمان جاحظ، بحیا و غزالی.....	۷۲
تعمق و مراقبه در خلقت (اعتبار).....	۷۴
استدلال نظم جهان.....	۷۷
تمامی جهان به عنوان خانه‌ای مهیا شده.....	۷۹
اعتبار، راهی برای قدردانی از نعمات خداوند.....	۸۲
ناهنجاری‌ها و بینظمی‌ها در ارتباط با خداوند.....	۸۴

۸۶	ترتیب آفرینش.....
۸۹	انواع اعتبار.....
۹۱	بررسی جزء به جزء آفرینش.....
۱۰۱	وظایف روان‌شناختی: حافظه، فراموشی، شرم، وجدان، فروتنی (حیا).....
۱۰۴	زبان، قدرت سخن گفتن، و نوشتن (منطق؛ نطق).....
۱۰۷	مسائل کیهانی: سیارات و افلاک.....
۱۰۹	تناوب روشنایی و تاریکی.....
۱۱۳	رنگ آسمان.....
۱۱۶	راز حرکت.....
۱۱۸	مشاهده عواقب: تأمل در تاریخ.....
۱۲۱	پرستش خالصانه (اخلاص).....
۱۲۱	تخلیص و حدانیت (اخلاص التوحید)، خلوص در نیت اعمال (اخلاص العمل).....
۱۳۷	لازمه اخلاص التوحید و اخلاص العمل.....
۱۳۹	تعریف دوم بحیا: باب پنجم.....
۱۴۵	روند اخلاص التوحید.....
۱۴۹	معایی که به خلوص یگانگی و عمل خدشه وارد می‌نمایند.....
۱۵۵	نقایض اخلاص التوحید.....
۱۵۸	معایب اخلاص العمل.....
۱۶۳	معایب اخلاص العمل.....
۱۶۴	راه حل ریا.....
۱۷۸	نتیجه‌گیری.....
۱۸۳	عقل، شریعت و راهی به روح.....
۱۸۳	نظریه اخلاقی معتزله.....
۱۹۵	معنویت دین.....
۱۹۵	وظایف قلوب: منابع واژه‌شناختی بحیا.....
۲۰۵	دسته‌بندی بحیا از وظایف.....

دسته‌بندی دوگانه: وظایف قلب و وظایف جوارح.....	۲۰۵
تقسیم‌بندی سه‌گانه‌ی احکام کتاب مقدس: وظایف قلب، وظایف جوارح،	۲۱۰
آیا انجام احکام شرعی نیاز به نیت دارد؟ تحلیل فقهی.....	۲۱۲
از منظر بحیا آیا فرامین نیازمند نیت هستند؟.....	۲۱۶
نماز.....	۲۲۱
آگاهی، عشق و تکریم.....	۲۲۷
عشق و تکریم.....	۲۲۷
مراقبه و اطلاع.....	۲۳۸
نظر بحیا درمورد اطلاع و مراقبه.....	۲۴۲
تشابه در اثر ابونصر سراج طوسی: کتاب اللمع فی التصوف.....	۲۵۲
تشابه ابن میمون: آگاهی، عشق و هیبت (راهنمای گم‌گشتگان ۳:۵۲).....	۲۵۸
عشق و هیبت ابن میمون: شالوده‌تورات.....	۲۶۳
آثار مشابه اسلامی: محاسبی، رابعه عذویه، ذوالنون المصری.....	۲۶۸
مفهوم مسیر معنوی در نظر بحیا.....	۲۷۱
ترجمه مقدمه کتاب الهدایه الی فرائض القلوب.....	۲۷۹
کتابنامه.....	۳۲۷

مقدمه

دایانا لوبل دانشیار گروه دین در دانشگاه بوستون است؛ بیشتر آثار او به عرفان و فلسفه اختصاص یافته و کتاب گفتگوی صوفی - یهودی، به نظر مترجمین یکی از بهترین آثار وی و از بهترین آثار شناخته شده در این حوزه است که به طور متمرکز بر ریشه‌های تفکر عرفانی - فلسفی بحیا ابن یاقودا اندلسی، در کتاب *الهدایه الی فرائض القلوب* و بررسی شباهت‌ها یا تفاوت‌های آن با عرفای اسلامی از بدو ظهور صوفیه تا عصر خویش به خصوص محمد غزالی، محاسبی، جاحظ، حسن بصری، ابوطالب مکی، ابونصر سرآج، رابعه عدویه و ذوالنون مصری پرداخته و در این بین حتی از متفکرین یونانی نظیر تنودوروس غافل نمانده است.

گوش شنوای لوبل، به او این امکان را می‌دهد که بدون پیش قضاوت دینی - مذهبی در خصوص اسلام و یهودیت در ذهنش، نفوذ تفکر عرفای اسلامی را در نگرش عرفای یهودی، به خصوص بحیا، به نمایش بگذارد.

لوبل در این کتاب نشان می‌دهد که ابن یاقودا، چگونه در این اثرش از اصطلاحات صوفیانه پیشینیان و هم‌عصران مسلمانش بهره برده است؛ به نحوی که خواننده کتاب به راحتی فکر می‌کند که این کتاب تألیف یک مسلمان است و این موضوع می‌تواند منشاء و آغازی برای

اتحاد دینی مسلمانان و یهودیان شده و یادآور این آیه زیبای قرآن کریم گردد که فرموده:

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مَثَلُ آبَائِكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ (الْحَج، ۷۸):

«و در راه خدا چنانکه شایسته جهاد است، جهاد کنید؛ او شما را برگزید و بر شما در دین هیچ مشقت و سختی قرار نداد. آیین پدرتان ابراهیم، او شما را پیش از این مسلمان نامید و در قرآن هم مسلمان نامیده شده‌اید تا پیامبر گواه بر شما باشد و شما هم گواه بر مردم باشید؛ پس نماز را برپا دارید و زکات را پردازید و به خدا تمسک جوید. او سرپرست و یاور شماست؛ چه خوب سرپرست و یآوری و چه نیکو یاری‌دهنده‌ای است.»

لویل در گفتگوی صوفی - یهودی بررسی می‌کند که وظایف قلب‌ها، نشانه رشد همزیستی یهودیان و مسلمانان و تداخل تمدن اسلامی و یهودی و شکوفایی متفکران یهودی در عصر پرفتح اسلامی، به‌ویژه در اسپانیای آن زمان است. اندیشه بحیا در کتاب *اله‌دایه*، به‌سان پلی ارتباطی بین تفکر اسلامی و یهودی عمل نموده است؛ پلی که با روی‌کردی عقل‌گرایانه راه را برای ادغام فلسفه و معنویت، در ذهن متفکران بعداز خود، نظیر موسی‌بن میمون باز می‌کند.